

Vicarious Atonement: The Atonement of the Death of the Righteous

Moed Katan 28a based on parashat Chukat

א"ר אמר למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה לומר לך מה פרה אדומה מכפרת אף מיתתן של צדיקים מכפרת א"ר אלעזר למה נסמכה מיתת אהרן לבגדי כהונה מה בגדי כהונה מכפרין אף מיתתן של צדיקים מכפרת

Rabbi Ami said: Why was the Torah portion that describes the death of Miriam juxtaposed to the portion dealing with the red heifer? To tell you: Just as the red heifer atones for sin, so too, the death of the righteous atones for sin. Rabbi Elazar said: Why was the Torah portion that describes the death of Aaron juxtaposed to the portion discussing the priestly garments? This teaches that just as the priestly garments atone for sin, so too, the death of the righteous atones for sin.

Does the Para aduma, the red cow, atone for personal sins? It atones for death which was caused by the original sin of Adam or of the Golden Calf. So what kind of sins does the death of the righteous atone for?

Jerusalem Talmud Yoma 2a

א"ר חיייה בר בא בני אהרן באחד בניסן מתו, ולמה הוא מזכיר מיתתן ביום הכיפורים, ללמדך שכשם שיום הכיפורים מכפר על ישראל, כך מיתתן של צדיקים מכפרת על ישראל.

Rabbi Chiyya bar Ba said, the sons of Aharon died on the first of Nissan and why does it mention their death on Yom Kippur? (The ceremony of Yom Kippur which we read on YK begins with the words, "after the death of the two sons of Aharon") To teach you that just as Yom Kippur atones for Israel so does the death of the righteous atone for Israel.

What about Moshe?

Psalm 106, 32

וַיִּקְצִיפוּ עַל־מִי מְרִיבָה וַיִּרַע לְמֹשֶׁה בְּעִבְרוֹם:

They provoked wrath at the waters of Meribah and Moses suffered on their account,

Isaiah 57 1

הַצְדִּיק אָבָד וְאֵין אִישׁ שָׁם עַל־לֵב וְאֲנֹשֵׁי־חַסֵּד נֶאֱסָפִים בְּאֵין מִבֵּין כִּי־מִפְּנֵי הָרָעָה נֶאֱסָף
הַצְדִּיק:

The righteous man perishes, And no one considers; Pious men are taken away,
And no one gives thought That because of evil The righteous was taken away.

Rashi

כי מפני הרעה. העתידה לבא אל הדור נאסף הצדיק:

Because of the evil. Which is destined to come to the generation the
righteous was taken.

The death of the righteous

Rosh Hashanah 18b

צום החמישי זה תשעה באב שבו נשרף בית אלהינו ואמאי קרי ליה חמישי חמישי
לחדשים צום השביעי זה ג' בתשרי שבו נהרג גדליה בן אחיקם ומי הרגו ישמעאל בן
נתניה הרגו ללמדך ששקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלהינו

“The fast of the fifth,” this is the Ninth of Av, on which the Temple of our Lord was burnt. And why does he call it the fast of the fifth? Because it falls in the fifth of the months. “The fast of the seventh,” this is the third of Tishrei, on which Gedaliah, son of Ahikam, was killed. And who killed him? Ishmael, son of Nethaniah, killed him (see [II Kings 25:25](#); [Jeremiah, chapter 41](#)). The Sages established a fast to commemorate Gedaliah’s death to teach you that the death of the righteous is equivalent to the burning of the Temple of our Lord.

Isaiah 53, every missionary's favorite topic. Who dies for our sins?

נְבֻזָה וְחִדָּל אִישִׁים אִישׁ מְכַאֲבוֹת וַיְדוּעַ חֲלֵי וּכְמִסְתָּר פָּנִים מִמֶּנּוּ נְבֻזָה וְלֹא חֲשַׁבְנָהּוּ:

He was despised, shunned by men, A man of suffering, familiar with disease. As one who hid his face from us, He was despised, we held him of no account.

4

אָכֵן חֲלִיֵּנוּ הוּא נִשָּׂא וּמְכַאֲבֵינוּ סְבָלָם וְאַנְחָנוּ חֲשַׁבְנָהּוּ נִגּוּעַ מִכָּה אֱלֹהִים וּמַעֲנָהּ:

Yet it was our sickness that he was bearing, Our suffering that he endured. We accounted him plagued, Smitten and afflicted by God;

5

וְהוּא מְחֻלָּל מִפְּשָׁעֵנוּ מִדָּכָא מַעֲוֹנֹתֵינוּ מוֹסֵר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו וּבְחַבְרָתוֹ נִרְפָּא־לָנוּ:

But he was wounded because of our sins, Crushed because of our iniquities. He bore the chastisement that made us whole, And by his bruises we were healed.

6

כָּלֵנוּ כָּצִיאַן תְּלַעֲיָנוּ אִישׁ לְדַרְכּוֹ פָּנֵינוּ וַיְהוּהָ הַפְּגִיעַ בּוֹ אֶת עֲוֹן כָּלֵנוּ:

We all went astray like sheep, Each going his own way; And the LORD visited upon him The guilt of all of us.”

נִגְשׁ וְהוּא נִעְנֶה וְלֹא יִפְתַּח-פִּיּוֹ כַּשֶּׁה לְטֹבַח יוֹכַל וּכְרַחֵל לְפָנָי גְּזִייהַ נְאֻלְמָה וְלֹא יִפְתַּח פִּיו:

He was maltreated, yet he was submissive, He did not open his mouth; Like a sheep being led to slaughter, Like a ewe, dumb before those who shear her, He did not open his mouth.

מֵעֶצֶר וּמִמְשָׁפֵט לִקָּח וְאֶת-דֹּרוֹ מִי יִשׁוּחַח כִּי נִגְזַר מֵאֶרֶץ חַיִּים מִפְּשַׁע עַמִּי נִגַּע לָמוֹ:

By oppressive judgment he was taken away, Who could describe his abode? For he was cut off from the land of the living Through the sin of my people, who deserved the punishment.

מֵעֵמֶל נִפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׁבַּע בְּדַעַתּוֹ יוֹ יִצְדִּיק צְדִיק עֲבָדַי לְרַבִּים וְעֹונָתָם הוּא יִסְבֵּל:

Out of his anguish he shall see it; He shall enjoy it to the full through his devotion. “My righteous servant makes the many righteous, It is their punishment that he bears;

לְכֹן אֶחְלַק-לוֹ בְּרַבִּים וְאֶת-עֲצוּמִים יִחְלַק שְׁלֵל תַּחַת אֲשֶׁר הָעֵרָה לְמוֹת נִפְשׁוֹ
וְאֶת-פֹּשְׁעִים נִמְנָה וְהוּא חָטָא-רַבִּים נָשָׂא וְלִפְשָׁעִים יִפְגִּיעַ: (ס)

Assuredly, I will give him the many as his portion, He shall receive the multitude as his spoil. For he exposed himself to death And was numbered among the sinners, Whereas he bore the guilt of the many And made intercession for sinners.”

Who is this suffering one?

Rashi

נבזה וחדל אישים. היה, כן דרך הנביא הזה מזכיר כל ישראל כאיש אחד אל תירא עבדי יעקב ואף כאן הנה ישכיל עבדי בבית יעקב אמר ישכיל ל' הצלחה הוא כמו ויהי דוד לכל דרכיו משכיל (שמואל א י"ח:י"ד):

V. 3. Despised and shunned by men. So is the way of the prophet to mention all of Israel as one man ie. Fear not my servant, Jacob, and so too here...

מוסר שלומינו עליו. באו עליו יסורי השלום שהיה לנו שהוא היה מיוסר להיות שלום לכל העולם:

V. 5 He bore the chastisement that made us whole (peaceful). Afflictions for the peace we had came over us, for he (Israel) is afflicted to bring peace to the whole world.

ועונותם. היה סובל כדרך כל הצדיקים שנא' אתה ובניך תשא את עון המקדש (במדבר י"ח):

V. 11 and their sins. He bore like all righteous as it says, You and your sons will carry the sin of the Temple (any trespassing).

Ibn Ezra

והנה הוא עבד השם מישראל, או כל ישראל:

The (suffering) servant is from Israel or it refers to all of Israel.

Redak: Wait one second! How can there be vicarious atonement, how can one person suffer for another?

אכן חלינו. הנה כתב יחזקאל הנביא בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן כל שכן איש אחד באיש אחר וכל שכן אומה באומה אחרת, אם כן מה הוא חלינו הוא נשא, מחולל מפשעינו ובחברתו נרפא לנו, ואינו דומה לזה מה שאמר ירמיהו בספר קינות אבותינו חטאו ואינם ואנחנו עונותיהם סבלנו, כי הוא על דרך פוקד עון אבות על בנים, והוא כשאוחרים הבנים מעשה אבותם בידיהם, כמו שאמר לשונאי, שזהו משפט מאת האל שנושא הבן עונו ועון האב, ומה שאמר ירמיהו אמר על לשון הנוהים כי מתוך

צערם לא יהיו דבריהם במשפט ובמשקל, וזה שיאמרו האומות אכן חלינו הוא נשא והדומים לזה הוא דברי עצמם לא שישראל סבלו עון האומות אלא הם יחשבו זה בדעתם כאשר יראו בעת הישועה כי האמונה שהחזיקו בה ישראל היא האמת והאמונה שהחזיקו הם בה היא שקר ויאמרו אך שקר נחלו אבותינו הבל ואין וגו', יאמרו לפי סברתם אם כן מה היה הצער שהיו סובלים ישראל בגלות הנה לא היה בעונם כי הם היו מחזיקים אמונה ישרה ואנחנו שהיה לנו שלום ושלוה והשקט ובטח היינו מחזיקים אמונת שקר, אם כן החולי והמכאוב שהיה ראוי לבא עלינו היה בא עליהם והם היו כופר וכפרה לנו ואנחנו חשבנוהו בהיותו בגלות שהוא נגוע ומוכה אלהים ומעונה מיד האלהים בעונו והנה אנו רואים כי לא זה בעונו אלא בעונינו זה שאמר:

Ezekiel says a father cannot bear the sin of his son nor the son the sins of the father, certainly one man for another or one nation for another, so what does it mean, He bore our sins? This is not like Lamentations, Our fathers have sinned and are no more and we have suffered their sins, for that is when the sons act like the fathers which G-d ordained that in this case the son can bear the sins of the father. It is the nations who think Israel is carrying their sin, no that they actually did. They will realize that we suffered not for our sins but they deserved this punishment. They thought we bore suffering because of our sins. They will realize that the Jews were loyal to G-d.

Answer to the missionaries: We don't need someone to atone for our sins. Every Yom Kippur we can do it ourselves. The righteous have always atoned. In fact, the Jewish people may be the greatest source of atonement. According to Redak, Rabbi David Kimchi (12th cent. Provence), no one can atone for someone else's sins. (How would he explain the passages above?)